

Mestna občina Novo mesto

Župan

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 244, faks: 07 / 39 39 269
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 354-35/2014 (2002)
Datum: 2.12.2014

**OBČINSKI SVET
MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

**ZADEVA: PROGRAM UKREPOV iz ODLOKA O NAČRTU ZA KAKOVOST ZRAKA
NA OBMOČJU MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

Namen: Sprejem Programa

Pravna podlaga: - Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 108/2013)

Poročevalec: mag. Jože KOBE

Obrazložitev: V prilogi

Predlog sklepov:

Sklepi:

- 1. Občinski svet Mestne občine Novo mesto se je seznanil s Programom oz. ukrepi iz Načrta ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor.**
- 2. Občinski svet Mestne občine Novo mesto soglaša z nalogami občine kot izhaja iz Podrobnejšega programa ukrepov (razpredelnice) iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto.**

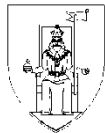
3. V primeru, da se razmerje financiranja ukrepov iz sredstev Kohezijskega sklada med državo in občino zaradi objektivnih razlogov bistveno spremeni, je pripravljalec gradiva dolžan pripraviti novo usklajeno gradivo.

Ž U P A N

Gregor MACEDONI

PRILOGE:

- Obrazložitev in Predlog Programa ukrepov iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto s priložo

Mestna občina Novo mesto

**Občinska uprava
Urad za gospodarske javne
službe, okolje in promet**

Seidlova c. 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 202, faks: 07 / 39 39 320
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka: 354-35/2014 (2002)
Datum: 2.12 2014

OBČINSKEMU SVETU MESTNE OBČINE NOVO MESTO

**Zadeva: PROGRAM UKREPOV iz ODLOKA O NAČRTU ZA KAKOVOST ZRAKA
NA OBMOČJU MESTNE OBČINE NOVO MESTO**

1. UVOD

Vlada Republike Slovenije je na območju Slovenije v občinah, kjer je evidentirano preseganje mejne vrednosti onesnaževanja v zraku pripravila predloge odlokov o načrtu za kakovosti zraka. Navedeni odlok je bil pripravljen tudi za območje Mestne občine Novo mesto, pri čemer je Mestna občina Novo mesto v postopku priprave sodelovala z podajanjem predlogov in pripomb na prvotne osnutke odloka. Občinski svet Mestne občine Novo mesto se je seznanil z Odlokom o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor v sodelovanju z občinsko upravo Mestne občine Novo mesto ter soglašal z nalogami občine iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto.

2. OBRAZLOŽITEV

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Direktorat za okolje, **sedaj Ministrstvo za okolje in prostor** je posredoval predlog Programa ukrepov iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto. Predlog smo občinske strokovne službe proučile in ga v določenih delih spremenile oziroma dopolnile, saj je za leto 2014 težko programirati ukrepe, ki naj bi bili finančno izvedljivi že v proračunskem letu 2014. Prav tako je težko izvesti rebalans proračuna občine za leto 2014 zgolj zaradi predloga Programa. Poleg tega

smo imeli tudi pomisleke glede davka na dodano vrednost, o načinu izvedbe ukrepov sofinanciranja zasebnih investicij; npr. ali bodo sredstva dostopna preko javnih razpisov Eko sklada in podobno.

Odlok vsebuje več kakor 40 ukrepov, ki so razvrščeni v tri stebre:

- ukrepi na področju spodbujanja učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije
- ukrepi na področju prometa,
- ukrepi na drugih področjih.

Ukrepi na področju učinkovite rabe energije in spodbujanja obnovljivih virov energije so usmerjeni predvsem v zmanjševanje emisij zaradi ogrevanja stavb. Spodbuja se pospešena zamenjava zastarelih kurilnih naprav na območjih, kjer gostota odjema ni primerna za daljinsko ogrevanje in mikro sisteme za daljinsko ogrevanje v manjših strnjenih zaselkih. Spodbuja se tudi prenova toplotnega ovoja stavb, s katero je mogoče doseči manjšo porabo energije za ogrevanje in zato tudi manjše emisije. Posebna pozornost je namenjena tudi izobraževanju občanov o pravilni uporabi kurilnih naprav in ustrezni pripravi lesne biomase. Pri ukrepih se upošteva dopolnjevanje z blaženjem podnebnih sprememb.

Na področju prometa so predvideni ukrepi namenjeni predvsem spodbujanju javnega potniškega prometa in nemotoriziranih oblik prometa, da bi zmanjšali individualni osebni motorni promet, ki bolj onesnažuje. Predvideni so tudi ukrepi za umirjanje prometa.

Predvideni so tudi kratkoročni ukrepi, s katerimi bi v času s prekoračenimi mejnimi vrednostmi skušali skrajšati trajanje tega časa. Odlok predvideva le priporočila za ravnanje povzročiteljev obremenitev, kar pa se lahko ob spremembah odloka nadgradi.

Obseg izvajanja ukrepov in potrebna sredstva državnega in občinskih proračunov se bodo določala triletno v okviru podrobnejših načrtov ukrepov.

Učinki izvajanja ukrepov se tako določajo v okviru programa, ki ga bo izvajala Agencija za okolje Republike Slovenije. Na podlagi teh rezultatov bodo do konca leta 2016 pripravljene spremembe odloka, ukrepi v njem pa bodo dopolnjeni. Predvsem pa bo na strokovnih podlagah mogoče natančneje določiti obseg in intenzivnost izvajanja ukrepov, potrebnih za zadostitev skladnosti z mejnimi vrednostmi, če do takrat še ne bodo dosežene.

Na območju Mestne občine Novo mesto je ugotovljeno prekoračenje dnevni mejnih vrednosti na podlagi meritve delcev PM10 na stalnem mestnem merilnem mestu Novo mesto

znotraj območja kakovosti SI3. Meritve so vzpostavljene od leta 2010. Pred letom 2010 je bilo območje Novega mesta obravnavano v ocenah onesnaženosti zraka s PM10 kot območje, kjer občasno prihaja do prekoračitev, izvedene so bile tudi meritve z mobilnimi merilnimi postajami, ki niso dale posebnih ugotovitev. Za območje Novega mesta doslej niso bile izvedene meritve, ki bi omogočale modeliranje onesnaženja, izvedene niso bile analize opredelitve virov delcem PM10, niti njihova kemijska analiza. Uradi občinske uprave Mestne občine Novo mesto je intenzivno vztrajala in podajala predloge in pripombe na gradiva, ki jih je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor, in sicer smo vztrajali na izvedbi več točkovnega merjenja PM10 delcev, da bi lahko tako prišli do podatkov o tem, kdaj in kdo povzroča največje obremenitve našega zraka.

Direktiva 2008/50/ES določa obveznost priprave načrtov za kakovost zraka (v nadaljnjem besedilu: načrt) na območjih, kjer so mejne vrednosti onesnaževanja v zraku presežene. Načrt vsebuje več ukrepov, ki so: spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije (daljinsko ogrevanje, zamenjava kurilnih naprav, toplotna izolacija stavb, boljše posluževanje kurilnih naprav ipd.), promet (spodbujanje javnega potniškega prometa in nemotoriziranih oblik prometa, umirjanje prometa, zmanjševanje emisij delcev zaradi soljenja in posipanja cest, izdelava in izvajanje mobilnostnih načrtov), druga področja (predlogi ukrepov gospodarstva za zmanjšanje njegovih emisij). Načrt je narejen za triletno obdobje, cilj njegove uresničitve pa je bistveno izboljšanje kakovosti zunanega zraka. Če ne bo dosežen končni cilj, to je skladnost z Direktivo 2008/50/ES, bo načrt spremenjen.

Načrt za kakovost zraka za Mestno občino Novo mesto je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor - Direktorat za okolje ter Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo v sodelovanju z Eko skladom, Gospodarsko zbornico Slovenije ter Ministrstvom za infrastrukturo in prostor (Direktorat za promet in Direktorat za energijo). Mestna občina Novo mesto je sodelovala že pri pripravi odloka in programa s pripombami na osnutka obeh gradiv. Ministrstvo za okolje in prostor in Vlada RS že v času priprave osnutka in predloga odloka za območje Novega mesta nista razpolagali s tehtnimi podatki glede virov onesnaženja niti njihova kemijska analiza, doslej niso bile izvedene meritve, ki bi omogočale modeliranje onesnaženja.

Operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 se sofinanciranje ukrepov, ki vplivajo na izboljšanje kakovosti zraka načrtuje v okviru dveh prednostnih osi, in sicer:

- trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja
- izgradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti.

V okviru obeh osi se zagotavlja pretežen del virov za izvajanje ukrepov v Programih ukrepov iz Odloka. Pri dokončanju in sprejemanju (ter pozneje izvajanju) Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 je prav tako pomembno, da so mesta s slabo kakovostjo zraka pozorna in aktivna pri pripravi ukrepov oz. celovitih projektov (to so tisti projekti, ki hkrati prispevajo k ciljem vsaj dveh prednostnih osi). Ti projekti se bodo financirali v okviru prednostne osi Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti - prednostne naložbe Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč. Iz te prednostne naložbe bo mogoče pridobiti sredstva, ki so namenjena samo mestom. V celovite projekte bo možno vključiti tudi ukrepe za izboljšanje kakovosti zraka in tako zanje pridobiti dodatna sredstva. Ukrepi te prednostne naložbe bodo, v kombinaciji z vlaganji iz prednostnih naložb namenjenim spodbujanju trajnostne mobilnosti in učinkovite rabe energije in izvedeni skozi mehanizem celostnih teritorialnih naložb. To pomeni, da mora občina ustrezne celovite projekte pripraviti in izbrati sama.

Vsebina Načrta ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka za obdobje 2014 – 2016 je natančno opredeljena in finančno ovrednotena v prilogi tega gradiva. Vsebina je sledeča:

Ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti in odgovorni organi za izvajanje ukrepov

5.1 Ukrepi na področju spodbujanja učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije

5.1.1 Priklučevanje objektov na plinovodno omrežje in mikro sistemi daljinskega ogrevanja

5.1.1.1 Priklučevanje objektov na plinovodno omrežje

Občina že zagotavlja možnost priklučevanja objektov na plinovodno omrežje na večini območja največje obremenjenosti. Občina je v svojih aktih določila območja, na katerih se kot prednostno določi ogrevanje z zemeljskim plinom.

Koncesionar distribucijskega omrežja za oskrbo z zemeljskim plinom izvede širjenje plinskega omrežja v skladu s koncesijsko pogodbo in usmeritvami občine in vodi evidenco izvedenih priklučitev objektov.

Nosilca ukrepa: občina, koncesionar distribucijskega omrežja za oskrbo z zemeljskim plinom.

5.1.1.2 *Opredelitev možnosti in spodbujanje mikro sistemov za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso (DOLB) v primestnih naseljih in vaseh*

V primernih krajevnih skupnostih je vzpostavljanje mikro sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso ukrep, ki zaradi nadomestitve obstoječih, večinoma zastarelih ogrevalnih naprav prispeva k izboljševanju kakovosti zunanjega zraka. Občina določi nekatera območja, kjer je smiselna izgradnja mikro sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso in spodbujala aktivnosti, ki bodo pripomogle k izgradnji sistemov.

Cilj je, da bi do leta 2015 v občini vzpostavili najmanj en mikro sistem daljinskega ogrevanja na lesno biomaso.

5.1.2 Ukrepi na področju zamenjave naprav za ogrevanje gospodinjstev

5.1.2.1 Dodatno spodbujanje zamenjav obstoječih kurilnih naprav z ustreznimi kurilnimi napravami in drugimi načini ogrevanja z obnovljivimi viri energije z nizko stopnjo emisij PM₁₀ na območju največje obremenjenosti

Zastarele kurilne naprave za ogrevanje gospodinjstev so eden glavnih virov onesnaževanja zraka.

Da bi spodbudili pospešeno zamenjavo zastarelih kurilnih naprav, ki jih ni mogoče nadomesti z napravami na zemeljski plin, s sodobnejšimi varnejšimi in varčnejšimi (energetska učinkovitost novih kurilnih naprav je najmanj 90 %) in hkrati upoštevali cilje za povečanje deleža obnovljivih virov v energetske bilanci na državni ravni, sev okviru razpisov države za spodbujanje vgradnje sodobnih kurilnih naprav na obnovljive vire energije in toplotnih črpalk z nizko stopnjo emisije PM₁₀ za ogrevanje določijo ugodni pogoji. Deležu spodbud, ki veljajo za območje celotne države, se dodajo sredstva države.

Vgradnja kotlov na zemeljski plin ob istočasni priključitvi na sistem distribucije plina na območju, kjer je kot prednostni način ogrevanja določena uporaba zemeljskega plina, se lahko spodbuja z dodatnimi subvencijami države in občine.

Nosilka: država.

5.1.2.2 Izobraževanje in vzpostavitve posebnega spletnega mesta za umno uporabo lesne biomase kot goriva v malih kurilnih napravah

Ministrstvo, pristojno za okolje, vzpostavi, vzdržuje in izboljšuje spletno mesto za umno uporabo lesne biomase kot goriva v malih kurilnih napravah.

Za uspešno izrabo informacij s spletnega mesta se izvaja promocija spletnega mesta in se informacije sporočajo gospodinjstvom tudi na druge načine. Občina pred vsako kurilno sezono na krajevno primeren način oglašuje spletno mesto in v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za okolje, po svoji oceni na podlagi informacij s spletnega mesta v gospodinjstva dostavlja ustrezna tiskana gradiva.

Ministrstvo pred začetkom kurilne sezone in v času povečanih možnosti za slabšo kakovost zunanje zraka sporoči informacijo o pomembnosti pravilne uporabe lesne biomase kot goriva.

Nosilki ukrepa: država, občina.

5.1.2.3 Prepoved uporabe premoga v malih kurilnih napravah

Država in občina proučita ukrep prepovedi uporabe premoga v malih kurilnih napravah na prekomerno onesnaženem območju, da bi preprečili ponovno širšo uporabo premoga.

Nosilki ukrepa: država, občina.

5.1.2.4 Izvajanje poostrenega nadzora nad kurjenjem odpadkov v malih kurilnih napravah

Občina izvaja izobraževanje uporabnikov o škodljivosti kurjenja z neustreznimi gorivi v malih kurilnih napravah v okviru smernic in gradiv, ki jih zagotovi država. Država izvaja poostren nadzor nad kurjenjem gorljivih odpadkov v malih kurilnih napravah. Država poveča učinkovitost delovanja dimnikarske službe za izvajanje tega ukrepa in izboljša sistem za izvedbo ukrepa.

Nosilci ukrepa: koncesionar dimnikarskih storitev, občina, država.

5.1.3 Horizontalni ukrepi

5.1.3.1 Lokalni energetske koncepti

Občina pri prenovi lokalnega energetskega koncepta med glavne usmeritve dokumenta vključi zahteve za učinkovitejše varstvo zraka. Lokalni energetske koncept mora temeljiti na

učinkoviti rabi energije, pri zmanjšanju potreb pri oskrbi z energijo pa mora imeti prednost ogrevanje brez emisij PM₁₀.

Za izvajanje lokalne energetskega koncepta občina določi energetskega upravitelja, njegove naloge in način delovanja.

Nosilka ukrepa: občina.

5.1.3.2 Informiranje in spodbujanje zmanjševanja toplotnih izgub stavb

Z zmanjševanje toplotnih izgub stavb se zmanjšuje potreba po toploti za ogrevanje in sorazmerno tudi emisije zaradi ogrevanja. Energetska sanacija stavb je glavni dolgoročni ukrep za zmanjšanje onesnaževanja zraka. Aktivnosti Energetske svetovalne službe »ENSVET« se okrepijo in nadgradijo, občina pa občane informira o možnosti in koristnosti uporabe energetskega nasvetov. Občina dodatno informira občane o nepovratnih sredstvih in kreditih, ki jih Eko sklad j. s. v okviru svojih dejavnosti namenja v ta namen. Občina tudi spodbuja uvajanje energetske izkaznice stavb na svojem območju. Deležu spodbud, ki veljajo za območje celotne države, se dodajo sredstva države in občin.

Na območju občine je energetska sanacija večstanovanjskih zgradb ena od ključnih prednostnih nalog.

Izvede se energetski pregled največjih javnih objektov mesta in se na podlagi analiz zanje pripravi poseben načrt energetske sanacije s prednostno izvedbo sanacije.

Država v sodelovanju z občino spodbuja vključevanje zasebnih investitorjev v izvajanje ukrepov energetske prenove večstanovanjskih zgradb (energetsko pogodbeništvu).

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.1.3.3 Natančna evidenca malih kurilnih naprav

Izvajalci dimnikarske javne službe vzpostavijo in sporočijo evidence kurilnih naprav in izmerjenih vrednostih emisij dimnih plinov (vrsta, tip, starost, moč kurilne naprave, rezultati meritev dimnih plinov, vrsta goriva, vlažnost drv itd.). V ta namen ministrstvo, pristojno za okolje, zagotovi ustrezne enotne obrazce in programsko opremo ter določi skrbnika evidenc, ki se bodo vzpostavile za celotno Slovenijo. Država izvede povezljivost evidenc o

nepremičninah Geodetske uprave Republike Slovenije ter evidenc o energetskih izkaznicah stavb in evidenc dovoljenih rekonstrukcij in novogradenj kurilnih naprav.

Nosilci ukrepa: država, izvajalci dimnikarske javne službe.

5.1.3.4 Analiza možnosti energetske izrabe termalne vode

V občini so izviri termalne vode, kar obeta možnost izrabe geotermalne energije. Predvidena je izdelava analize o možnostih izrabe geotermalne energije za ogrevanje stavb, s čimer bi lahko zmanjšali emisije delcev zaradi ogrevanja.

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.2 Ukrepi na področju prometa

5.2.1 Spodbujanje trajnostnega prevoza na ravni mesta

Občina po svoji presoji pripravi celovito prometno študijo z elementi trajnostne mobilnosti, ki bo zagotovila strokovne podlage za prostorsko načrtovanje in urejanje prometa na območju mesta.

Občina v svoje akte in programe na področju prometa v skladu s finančnimi in prostorskimi možnostmi vključi naslednje prednostne ukrepe:

- spodbujanje kolesarjenja tudi z umestitvijo novih kolesarskih stez in peš prometa,
- predlagane nove poti javnega potniškega prometa (v nadaljnjem besedilu: JPP),
- urejanje mirujočega prometa.

Nosilka ukrepa: občina.

5.2.2 Izboljšanje mestnega potniškega prometa

Občina izboljša učinkovitost mestnega potniškega prometa z naslednjimi ukrepi:

- prenovitev mestnega potniškega prometa s ponovno določitvijo prog in povečanjem pogostnosti voženj, zlasti ob prometnih konicah (obprihodu in odhodu delavcev in šolajoče mladine),

- v sodelovanju s sosednjimi občinami pregled voženj v primestnem in medkrajevnom prometu in uskladitev obeh vrst prometa (možnost podaljševanja obeh vrst prog obeh).

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.2.3 Uvajanje vozil na stisnjeni zemeljski plin in vozil brez ali z zelo nizko stopnjo emisij delcev

Občina vzpostavi pogoje, da zasebni investitorji vzpostavijo tržno oskrbo s stisnjenim zemeljskim plinom za uporabo vozil na stisnjeni zemeljski plin.

Izvajalci javnih služb začnejo uporabljati vozila na stisnjeni zemeljski plin. Država in občina v okviru svojih pristojnosti vzpostavljata ugodnejše pogoje za vozila na stisnjeni zemeljski plin, država pa preuči možnost finančnega ali davčnega vzpodbujanja rabe vozil brez ali z zelo nizko stopnjo emisij delcev.

Nosilki ukrepa: občina in država.

5.2.4 Zagotovitev parkiranja koles na železniških postajališčih

Občina zagotovi izgradnjo in ureditev nadstrešnice na pomembnih avtobusnih postajah za parkiranje koles ter uredi parkirišča za kolesa pred najbolj obiskanimi javnimi stavbami v mestu. Upravljavec železniških postaj zagotovi nadstrešnice za parkiranje koles.

Nosilca ukrepa: občina in upravljavec železniških postaj.

5.2.5 Nadgraditev obstoječih postaj/postajališč JPP glede prometne varnosti in standardov kakovosti storitev JPP

Občina zagotovi izboljšanje povezav pločnikov do avtobusnih postajališč in ureditev varnih dostopov.

Nosilka ukrepa: občina.

5.2.6 Urejanje javnega potniškega prometa

Ob obnovi voznega parka izvajalca JPP se pospešeno izvaja zamenjava vozil, ki ustrezajo standardu najmanj EEV. Ukrep subvencionira država.

Izvede se pilotni projekt enotna vozovnica, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za promet.

Za povečevanje deleža javnega potniškega prometa se vozni red prilagodi z možnostjo povečanja pogostnosti odhodov mestnih, primestnih in medkrajevnih avtobusov.

Posebna pozornost se nameni povezavam naselij z železniškimi postajami za večjo mobilnost dnevnih migrantov, pri čemer je treba zagotoviti večjo točnost in zanesljivost železniškega prometa. Vozni redi in povezave rednih in šolskih prog prevozov se dodatno uskladijo.

Nosilki ukrepa: občina, država.

5.2.7 Spodbujanje izdelave mobilnostnih načrtov in trajnostne mobilnosti

Subjekti javnega sektorja in gospodarstva na območju občine za svoje potrebe izdelajo mobilnostne načrte, v katerih določijo ukrepe za povečanje trajnostne mobilnosti:

- odgovorno rabo avtomobila, portal za dogovore o skupnih vožnjah,
- spodbujanje hoje značrti pešpoti, službenim dežnikom, garderobami,
- spodbujanje kolesarjenja z varnimi kolesarnicami, službenim kolesom, kolesarju prijaznim delovnim mestom,
- spodbujanje uporabe JPP z informacijami o povezavah, potovalnim načrtom,
- zmanjševanje potovalnih potreb z delom na domu, gibljivim delovnim časom, telekonferencami,
- drugi ukrepi na predlog nosilca naloge.

V letih 2013 in 2014 ta načrt izdelajo subjekti javnega sektorja (občine, državni organi in drugi subjekti javnega sektorja) ter gospodarstva.

Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi do konca leta 2013 pripravi enotne usmeritve za izdelavo načrtov z vzorcem načrta in ga pošlje vsem subjektom javnega in gospodarskega sektorja na območju občine.

Občina načrte izdelata do konca leta 2013, državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva pa do konca leta 2014.

Državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva na območju občine morajo medsebojno uskladiti ukrepe iz svojih načrtov.

Državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva izvajanje ukrepov iz načrta intenzivirajo tako, da se bo načrt v celoti izvajal najmanj do konca leta 2015.

Občina izvaja promocijo ukrepov za zmanjševanje emisij delcev iz prometa.

Nosilci ukrepa: občina, država, posamezni subjekti javnega sektorja in gospodarski sektor.

5.2.8 Preusmeritev tovornega prometa na železnico

Zaradi večjega števila tovornega prometa, ki ga uporabljajo predvsem večji industrijski obrati, ki delujejo v industriji, se ocenjuje, da so emisije prahu iz tovornega cestnega prometa dokaj visoke, zato jih je treba znatno zmanjšati. Preučijo se možnosti, da se večji del tovornega prometa preusmeri na železnico.

Nosilci ukrepa: država, občina, izvajalci gospodarskih dejavnosti, ki imajo svoje obrate na območju občine, in Gospodarska zbornica Slovenije.

5.2.9 Izboljšanje cestne infrastrukture

Država pospeši izgradnjo ceste, načrtovane z državnim prostorskim načrtom "3. razvojna oč jug", rekonstrukcija križišča Belokranjske ceste, obvoznica Regrča vas.

Nosilka ukrepa: država.

5.2.10 Ukrepi za zmanjšanje emisij zaradi zimskega posipanja cest

Ceste se bodo v čim večji meri plužile, da bo manjša potreba po posipanju. Ceste se bo posipalo le s soljo (natrijevim kloridom) oziroma s soljo z dodatki kalcijevih in magnezijev kloridov. Posipanje z drobljenimi kamnitimi agregati je dopustno samo v izjemnih primerih posebnih vremenskih situacij. Ti izjemni primeri se opredelijo v planih zimske službe. Navedeno velja tudi za posipanje površin za pešce. Posip s kamnitimi agregati se še vedno dopusti na malo ali zelo malo obremenjenih cestah z nižjega reda strmimi nakloni izven naselij in na makadamskih voziščih, kjer bi drugačen način zimskega vzdrževanja povzročal

prevelike težave pri odvijanju prometa. Ti odseki cest morajo biti opredeljeni v planih zimske službe.

5.2.11 Poostren nadzor nad izvajanjem predpisa, ki ureja nalaganje in pritrjevanje tovora v cestnem prometu

Država izvaja poostren nadzor nad izvajanjem predpisa, ki ureja nalaganje in pritrjevanje tovora v cestnem prometu.

Nosilka ukrepa: država.

5.3 Ukrepi na drugih področjih

5.3.1 Izvajalci gospodarskih dejavnosti

Nosilci ukrepov: izvajalci gospodarskih dejavnosti, ki imajo svoje obrate na območju občine.

5.3.1.1 Uveljavitev sistema ravnanja z okoljem

Izvajalci gospodarskih dejavnosti izvedejo usposabljanje za uveljavitev sistema ravnanja z okoljem v vseh podjetjih, ki vključuje pripravo načrta za usposabljanje, organizacijske prilagoditve in investicije.

5.3.1.2 Zmanjševanje ubežnih emisij

Izvajalci gospodarskih dejavnosti pripravijo program za zmanjševanje ubežnih emisij, v katerem ugotovijo njihov vzrok in izvedejo ukrepe za njihovo zmanjšanje.

5.3.1.3 Spodbujanje tehnologij BAT

Izvajalci gospodarskih dejavnosti v okviru BAT spodbujajo tehnologije, ki najmanj obremenjujejo zrak z delci PM₁₀.

5.3.1.4 Zmanjševanje prašenja pri prevozu sipkega tovora

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo prevoz sipkega tovora v pokritih tovornjakih ali cisternah.

Pri pretovoru trdnih snovi je potrebno:

- popolno ali v pretežni meri zaprtje prostorov, kjer se izvaja pretovor;
- odsesavanje lijakov na presipnih mestih;
- uporaba učinkovitih sistemov filtiranja in zbiranja delcev iz ubežnih emisij (filtri);
- kontrolirano delovanje odsesovalnih naprav;
- uporaba vetrobranov pri pretovoru na odprtem;
- prepoved pretovora pri visokih hitrostih vetra (določiti mejo v m/s);
- prilagajanje višine iztresa spreminjajoči se višini nasutja;
- prašenje – megličenje z vodo na izstopnih odprtinah in v zbirnih lijakih.

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo kontrolirano izvajanje pretovora sipkega tovora v cisterne, s čimer se zmanjšajo enkratni izpusti sipkega tovora v okolico. Zagotavljajo se tudi naslednje aktivnosti:

- prekrivanje transportnih tokov sipkih tovorov;
- zapiranje strojev in druge opreme za obdelavo trdnih snovi (mletje, mešanje);
- tesnjenje mest, kjer lahko nastane ubežna emisija.

Država izvaja poostren nadzor.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.1.5 Zmanjševanje prašenja deponij, gradbišč in voznih površin podjetij

Izvajalci gospodarskih dejavnosti proučijo in uporabljajo nove metode koagulacije, ki zagotavljajo učinkovito zmanjševanje prahu.

Izvajalci gospodarskih dejavnosti izvajajo pranje gum v vseh primerih, kadar bi to dodatno obremenilo zrak z delci.

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zagotavljajo sistem vlaženja deponij peska in trdnih snovi na odprtih skladiščih in dvoriščih; v primeru daljše suše zagotavljajo mokrenje huje obremenjenih dvorišč. Priporoča se zviševanje vlažnosti materialov v primerih, kadar to ne vpliva na kakovost proizvoda.

Država izvaja poostren nadzor.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.1.6 Zaščita površin z različnimi materiali, ki so odprti

Izvajalci gospodarskih dejavnosti zaščitijo in preprečujejo odnašanje prašnih delcev z vseh odprtih površin zemljišč. Država izvaja poostren nadzor.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

5.3.2 Zmanjševanje prašenja na peskokopih in kamnolomih

Država poostri nadzor nad delovanjem obstoječih kamnolomov in peskokopov ter nad nezakonitimi peskokopi in kamnolomi. Na podlagi inšpekcijskega nadzora se zagotovi izvajanje potrebne sanacije tudi v manjših peskokopih.

Dodatna nosilka ukrepa: država.

4.3.3 Ozelenitev mesta

Na površine rastlin se absorbirajo delci in na ta način pripomorejo k znižanju koncentracij PM10 v zraku. Rastline absorbirajo tudi druga onesnaževala, kakor so dušikovi oksidi in ozon, in tako prispevajo k izboljšanju kakovosti zraka. Zelene površine prispevajo tudi k zmanjševanju mestnega toplotnega otoka, izboljšajo mikro klimo in so eden izmed ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam. Obstoječe zelene površine v mestu se varujejo, hkrati pa se pri načrtovanju novih zelenih površin upošteva njihov pomen za kakovost zraka tako pri obsegu novih zelenih površin kakor tudi pri izbiri vrst zasajenih rastlin.

5.3.4 Izobraževanje in ozaveščanje

5.3.4.1 Vzpostavitev posebnega spletnega mesta za kakovost zraka

Ministrstvo, pristojno za okolje, vzpostavi spletno mesto za kakovost zraka z naslednjimi vsebinami:

- pomen kakovosti zraka;
- pomen čistega zraka za zdravje;
- letni podatki o preteklih emisijah ter temeljne značilnosti teh emisij časovno (analize, trendi itd.) in podatki o učinkih ukrepov;
- viri emisij po skupinah (male kurilne naprave, promet, industrija in drugi viri),

- ukrepi za izboljšanje kakovosti zraka, ki jih lahko v vsakodnevnem življenju izvajajo posamezniki in gospodinjstva;
- kratkoročni ukrepi, ki so predvideni v primeru, da gre za nekajdnevno zaporedno in visoko preseganje mejnih vrednosti;
- dostop do tega odloka;
- povezave na druga spletna mesta s področja vsebin kakovosti zraka (EU, organizacije civilne družbe s področij kakovosti zraka, evropska mesta in regije);
- kontaktni podatki.

Za uspešno uporabo informacij s spletnega mesta se izvaja promocija spletnega mesta in se informacije sporočajo gospodinjstvom tudi na druge načine.

Nosilka ukrepa: država.

5.3.4.2 Izvajanje stalne medsektorske socialno-ekonomske analize kot podlage za načrtovanje ukrepov

Ministrstvo, pristojno za okolje, izvaja stalno medsektorsko sociološko-ekonomsko analizo o socioloških, ekonomskih in drugih okoliščin ter pogojih za ravnanje ljudi in gospodinjstev glede kakovosti zraka. Na podlagi rezultatov analize je treba letno čimbolj natančno načrtovati uporabo virov za izboljšanje kakovosti zraka in za spremembe načrtov za kakovost zraka.

Nosilka ukrepa: država.

5.3.4.3 Izobraževanje in ozaveščanje o kakovosti zunanjega zraka

Ministrstvo, pristojno za okolje, in občina skupaj izvedeta akcijo izobraževanja in ozaveščanja javnosti o kakovosti zraka in o tem odloku takoj po sprejetju tega odloka.

Nosilki ukrepa: država, občina.

5.3.5 Zmanjševanje ognjemetov na območju mestne občine

Občina izvede ozaveščanje prebivalstva o škodljivem vplivu ognjemetov na onesnaženost zraka s PM₁₀.

Nosilka ukrepa: občina.

5.3.6 Ozelenitev (zatravitev in/ali pogožditev) vseh odprtih površin, ki niso v uporabi

Lastniki zemljišč zatravijo ali pogoždijo vse površine, ki so iz kakršnih koli vzrokov odprte, razen kmetijskih obdelovalnih površin.

Nosilka ukrepa: država (inšpektor za prostor, kmetijstvo ali gozdarstvo).

5.3.7 Vključitev zagotavljanja kakovosti zraka v občinske akte

Občina zagotovi vključitev zagotavljanja kakovosti zraka v svoje akte tako, da načrtovanje in izvajanje aktov zajemata tudi ukrepe za boljšo kakovost zunanjšega zraka iz tega odloka in drugih predpisov, ki vplivajo na kakovost zraka.

Nosilka ukrepa: občina.

5.3.8 Drugi dodatni ukrepi industrije

Industrija glede na svoje zmožnosti v zvezi z energetiko opravi analizo toplotnih izgub svojih zgradb in na tej podlagi izvede toplotno izolacijo stavb.

Na področju prometa vsa večja podjetja pripravijo mobilnostne načrte, jih medsebojno po potrebi uskladijo in jih začnejo izvajati že v letu 2014.

5.4 Kratkoročni ukrepi

Kratkoročni ukrepi se izvajajo zaradi skrajšanja obdobj, ko so presežene dnevne mejne vrednosti PM₁₀ v zunanjem zraku. Kratkoročni ukrepi vsebujejo priporočila občanom in institucijam, da v okviru svojih možnosti začasno zmanjšajo emisije delcev pri uporabi prometnih sredstev in kurilnih naprav za ogrevanje ter drugih naprav, ki emitirajo večje količine delcev.

Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z mestno občino pripravi zloženko s priporočili občanom za zmanjševanje emisij PM₁₀ med obdobji prekomerne onesnaženosti s PM₁₀, vključno s priporočili o ravnanju v času prekomerne onesnaženosti za zmanjševanje vplivov na zdravje. Zloženka vsebuje tudi druge informacije o onesnaženosti zraka na območju mestne občine.

Nosilci ukrepa: občina, država, povzročitelji obremenitve.

3. CILJI IN NAČELA PROGRAMA

Cilj predlaganega akta je sprejeti ukrepe iz Načrta ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka za obdobje 2014, 2015 in 2016, ki bodo omogočali črpanje kohezijskih finančnih virov ter črpanje sredstev iz eko sklada.

4. OCENA FINANČNIH IN DRUGIH POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE PROGRAMA

Vlada RS je pripravila Podrobnejši program ukrepov zmanjševanja onesnaženosti z delci PM₁₀ se za leta 2014, 2015 in 2016. Podrobnejši program ukrepov je v manjši meri tudi usklajen z občino, imel pa bo tudi finančne posledice za proračun občine. Finančne posledice načrta so tako konkretizirane v podrobnejšem programu ukrepov, prav tako delitev stroškov, ki so podrobneje finančno opredeljeni v priloženi prilogi. Podrobnejši program ukrepov sprejme Vlada, sredstva za njegovo izvajanje zagotovi ministrstvo pristojno za okolje v okviru svojega finančnega načrta. Delež občine in države pri izvajanju tega programa je prav tako opredeljen v prilogi.

Večina sredstev, razen tistih, ki imajo neposredne finančne posledice (program za analizo vzrokov onesnaženosti za ARSO in ureditev evidenc malih kurilnih naprav), se načrtuje s črpanjem kohezijskih skladov naslednji finančni perspektivi, tako, da bosta proračun države in občine čim manj obremenjena.

5. PREDLOG ZA ODLOČANJE

Občinskemu svetu Mestne občine Novo mesto predlagamo, da po obravnavi gradiva na svoji seji sprejme naslednje sklepe:

4. Občinski svet Mestne občine Novo mesto se je seznanil s Programom oz. ukrepi iz Načrta ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor.
5. Občinski svet Mestne občine Novo mesto soglašča z nalogami občine kot izhaja iz Podrobnejšega programa ukrepov (razpredelnice) iz Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Novo mesto.
6. V primeru, da se razmerje financiranja ukrepov iz sredstev Kohezijskega sklada med državo in občino zaradi objektivnih razlogov bistveno spremeni, je pripravljalec gradiva dolžan pripraviti novo usklajeno gradivo.

Pripravila:

Anja DRAGAN, univ. dipl. prav.
višja svetovalka za GJS

Vodja urada:

Mag. Jože KOBE

Ana TOŠIĆ

v.d. DIREKTORJA OBČINSKE UPRAVE

PRILOGA:

- Načrt ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka za obdobje 2014, 2015 in 2016

Št. ukrepa	Opis ukrepa	Opis projekta	Opomba	Celotna vrednost projekta	Financiranje občina				Financiranje država				Drugi virji						
					2014	2015	2016	Skupaj občina	2014	2015	2016	Skupaj država	2014	2015	2016	Skupaj drugi			
5.1.1.1	Priključevanje objektov na plinovodno omrežje	Štiri plinovodna omrežja			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.1.2	Spodbujanje mikroizstevov DOLB	vzpostaviti vsaj en DOLB	Op. Strošek enega DOLB 2.000.000 eur KOHEZUJA. Mesta občina ne predvideva izgradnje DOLB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.2.1	Zamenjava malih kurilnih naprav	Subvencije države in občine zamenjavo zastaralih kurilnih naprav s sodobnejšimi	Op. Predvideno 400 objektov: 10.000eur/kurilno napravo POCNEBNI	4.400.000	60.000	60.000	60.000	200.000	300.000	300.000	400.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.200.000	
5.1.2.2	Izboraževanje in vzpostavitev posebnega spletnega mesta za umno uporabo lesne biomase kot goriva v malih kurilnih napravah	Občina pred vsako kurilno sezono na krajeno primerno način v gospodinjstva dostavlja ustrezna tiskana gradiva.		7.000	1.000	3.000	3.000	7.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.2.3	Prepoved uporabe premoga v malih kurilnih napravah	Država in občina proučita ukrep prepovedi uporabe premoga v malih kurilnih napravah		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.2.4	Izvajanje posrednega nadzora nad kurjenjem odpadkov v malih kurilnih napravah	Občina ozavešča uporabnike o škodljivosti kurjenja z neustreznimi gorivi v malih kurilnih napravah. Država izvaja posredni nadzor nad kurjenjem gorilnih odpadkov v malih kurilnih napravah.		7.000	1.000	3.000	3.000	7.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.3.1	Lokalne energetske koncepte	Večji poudarek na kakovosti zraka v lokalnem energetskem konceptu		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.3.2	Informiranje in spodbujanje zmanjševanja ravnih izgub stavb	Aktivnosti Energetske svetovalne službe HENSVET + se okrepijo in nadgradijo, zagotovo se prostorske in tehnične možnosti delovanja službe v Novem mestu občina občane informira o možnosti in koristnosti uporabe energetskih nasvetov. Občina izvede dodatno informiranje obččanov o reparativnih energetskih in kreditnih, ki jih Eko sklad j. s. v okviru svojih dejavnosti namenja v ta namen Občina spodbuja uvajanje energetskih izračun stavb na svojem območju. Država v sodelovanju z občino spodbuja vključevanje zasebnih investitorjev v izvajanje ukrepov energetske prenoze večstanovanjskih zgradb.	Op. Energ. ovj. 1.500 h/ta 10.000 € (20% subvencij) KOHEZUJA- POCNEBNI	10.000	10.000	0	0	10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.1.3.3	Natančna evidenca malih kurilnih naprav	Energetska agencija javnih služb Izvajajo obvezne evidencne službe vzpostavitve evidenc kurilnih naprav	KOHEZUJA Za poteka na MKVO	3.000.000	0	225.000	225.000	450.000	0	1.275.000	1.275.000	2.550.000	0	0	0	0	0	0	
				60.000	0	0	0	0	60.000	0	0	0	60.000	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
PROMET		Izdelava celostne prometne strategije	KOHEZUJA	100.000	0	15.000	0	15.000	0	85.000	0	85.000	0	0	0	0	0	0	
5.2.1	Spodbujanje trajnostnega prometa na ravni mesta	Občina v svoje akte in programe na področju prometa vključuje predlagane nove poti javnega potniškega prometa (v nadaljnjem besedilu: JPP), spodbujanje kolektivnega kolesarstva in spodbujanje kolesarskih stez in prelopotov		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.2.2	Izboljšanje mestnega potniškega prometa	Prenoviti MPP z: ponovno dobitljivo prog. povečano pogostostjo voženj, usklajevanju mestnih in primestnih voženj	1) strošek študije za optimizacijo MPPH za novo koro. Pogodbo = 50.000 EUR okv. Strošek uvedbe brezplačnega miribus na rednem mestnem ringu (glavni trg, novi trg, avto, postaja, kandijski) = 75.000/leto (2) okv. Strošek vzpostavitve nove linije do Občeca je oca. 75.000 EUR/leto	500.000	25.000	25.000	25.000	75.000	150.000	150.000	125.000	425.000	0	0	0	0	0	0	
5.2.3	Uvajanje vozil na stisnjen zemeljski plin	Vpostavitve pogaje za vzpostavitev infrastrukture na stisnjen zemeljski plin za uporabo vozil na stisnjen zemeljski plin, (svoje gospodarske službe in koncesionarij).		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Izvajajo javnih služb začnejo uporabljati vozila na stisnjen zemeljski plin	KOHEZUJA	350.000	0	26.250	26.250	52.500	0	148.750	148.750	297.500	0	0	0	0	0	0	
5.2.4	Zagotovitev parkirnih mest na letovskih postajališčih	Izgradnja in ureditev nadstrelnic za parkiranje koles na pomembnih avtoobvoznih postajah, letovskih postajah in ureditve parkirnih mest za kolesa pred najbolj obiskanimi javnimi stavbami v mestu.	KOHEZUJA	400.000	0	30.000	30.000	60.000	0	170.000	170.000	340.000	0	0	0	0	0	0	
5.2.5	Nadgraditev obstoječih postajališč JPP za večjo prometno varnost in standarde kakovosti storitev JPP	Občina zagotovi izboljšanje povezav potnikov do avtoobvoznih postajališč in ureditev varnih dostopov	KOHEZUJA	462.500	0	0	37.500	37.500	0	212.500	212.500	425.000	0	0	0	0	0	0	
5.2.6	Urejanje javnega potniškega prometa	Izjava se zavezuje vozil JPP, ki ustrezajo standardu najmanj EEV ali Euro 6. Ukrepov subvencionira država, za kar je treba zagotoviti dodatno vno. Država izvede projekti enstra vozovnica, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za promet Občina prilagodi vozni red z možnostjo povečanja pogostosti odhodov mestnih avtoobvoznikov. Država zagotovi večjo točnost in zanesljivost letovskih prometov		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Država vodno nede in pozicijane rednih in letskih prog. prevozov. dodatno uskladi.		4.000	0	2.000	2.000	4.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.2.7	Spodbujanje izdelave mobilnostnih načrtov in trajnostne mobilnosti	V letu 2014 ta načrt izdelajo subjekti javnega sektorja (občine, državni organi in drugi subjekti javnega sektorja) ter gospodarstva Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z drugimi pristojnimi ministrstvi do leta 2013 pripravijo enotne usmeritve za izdelavo načrtov z vzporedno načrta in ga pošlje vsem subjektom javnega in gospodarskega sektorja na območju občine. Občina razbire celota do konca leta 2014, državni organi in drugi subjekti javnega sektorja ter gospodarstva prav tako do konca leta 2014. Občina izvaja promocijo ukrepov za zmanjševanje emisij detov iz prometa.	KOHEZUJA, en načrt 10.000, 20 subjektov Op. Stroški namenjeni za izpolnjevanje "Tabelni brosur avtomobilni tiskanje brosur za ozaveševanje"	5.000	0	5.000	0	5.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.2.8	Preusmeritev tovornega prometa na železnico	Preučijo se možnosti, da se večji del tovornega prometa presumeni na železnico.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.2.9	Izboljšanje cestne infrastrukture namenjene kolesarjem in pešcem	Tudi ob državnih cestah, da bi omogočili namoderizirane oblike prometa iz bližnjih zaselkov.	KOHEZUJA	3.500.000	0	262.500	262.500	525.000	0	1.487.500	1.487.500	2.975.000	0	0	0	0	0	0	
4.2.10	Ukrepi za zmanjšanje emisij zaradi zrnatega posipanja cest	Ceste se bodo v 6m večji meji pušile Izjemni primeri za posipanje z drobljenimi kamnini agregati se opredelijo v planih zrnatega posipanja	previdoma negativni stroški	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.2.11	Posredni nadzor nad izvajanjem predpisa, ki urja nalaganje in pritrjevanje tovora v cestnem prometu	država		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.3.3	Ozelenitev mesta	Obstojede zelene površine v mestu se aktivno varujejo. Iskali pa se pri načrtovanju novih zelenih površin upoštevajo rthov pomem za kakovost zraka tako pri obsegu novih zelenih površin kakor tudi pri izbiri vrst zasajenih rastlin		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.3.4.1	Vzpostavitev posebnega spletnega mesta za kakovost zraka	Ministrstvo, pristojno za okolje		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.3.4.2	Izvajanje stalne medijske in sociološke ekonomske analize kot podlage za načrtovanje ukrepov	država		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.3.4.3	Izboraževanje in ozaveščanje o kakovosti zraka in tem odloku zunanjega zraka	akcija izboraževanja in ozaveščanja javnosti o kakovosti zraka in tem odloku takoj po sprejetju tega odloka	Op. Gre za tiskanje brosur ali zgibank za gospodinjstva in ozaveščanje osnovnošolske populacije. Leto stroški 7.000, info paneli 10000	31.000	7.000	17.000	7.000	31.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.3.5	Zmanjševanje ogrevalnih stroškov na območju občine	Občina izvede ozaveščanje prebivalstva o škodljivem učinku ogrevalnih stroškov		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.3.6	ozelenitev odprtih površin	Iskalni zemljišč (razen kmetijskih) izvedejo pogozditev-ozelenitev odprtih površin		100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30.000	30.000	40.000	100.000	0	
4.3.7	Vključitev vstopnega	Občina zagotovi vključitev zagotavljanja kakovosti zraka v svoje akte.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
				27.971.500	105.000	932.250	969.750	1.997.000	1.280.000	4.587.250	4.827.250	9.414.500	5.030.000	5.030.000	5.240.000	5.240.000	5.240.000	15.300.000	